

Logopediepraktijk het Praathuis, Laanzicht 3, 8271JZ IJsselmuiden

Informatie door Roelien van Halsema

Innerlijke spraak

Wat is innerlijke spraak en hoe ondersteun je de innerlijke spraak?

Innerlijke spraak:

Innerlijke spraak heb je nodig voor drie dingen:

- het vermogen het eigen gedrag, handelingen en gedachten op tijd te stoppen
- het vermogen om flexibel van de ene situatie naar de andere te gaan
- de vaardigheid om informatie in het geheugen te houden om een taak te voltooien

Dat kan gaan om puzzelen, wachten op je beurt, veters strikken, woordjes onthouden, luisteren enz. Een voorbeeld is hoe iedereen heeft leren breien: hardop zeggen "insteken, omslaan, doorhalen, af laten glijden". Of wanneer u een aantal lastige dingen tegelijk doet, dan zal u zichzelf horen mompelen: "even naar boven, dat ophalen. Niet vergeten om straks...". Of u rijdt een nieuwe route en mompelt tegen uzelf: derde straat links, één, dat is de tweede..". Wanneer handelingen automatisch verlopen, doet u deze innerlijke spraak meer in gedachten.

Kinderen leren innerlijke spraak vanzelf met het leren praten: ze begeleiden zichzelf hardop bij het spelen en bij het aanleren van moeilijke handelingen. Langzamerhand wordt het praten dan niet meer hardop, maar in gedachten.

Bij kinderen met taalontwikkelingsstoornissen gaat het aanleren van de taal niet vanzelf, en dus ook het gebruiken van innerlijke spraak niet. Ook is het vaak zo dat kinderen met taalontwikkelingsstoornissen bijkomende problemen hebben, bijvoorbeeld extra snel afgeleid zijn, waardoor de innerlijke spraak juist méér nodig is.

Ondersteunen van innerlijke spraak:

U kunt uw kind helpen om 'hardop te denken'. Dat is anders dan zeggen wat het kind moet doen! Als u zegt wat uw kind moet doen is het een opdracht, maar als u uw kind probeert te helpen door hardop te zeggen wat het kind *zou kunnen denken* om een bepaalde handeling te kunnen doen, geeft dat een ander effect. U zegt bijvoorbeeld zachtjes tijdens het puzzelen: "welke zal ik doen, deze, even proberen, even draaien, proberen, proberen, schuiven, schuiven, schuiven..". Of bij het aan tafel blijven zitten tijdens het eten: "ik blijf zitten, blijven zitten, blijven zitten". Uw stem is zacht, u zit meer achter het kind dan dat u in beeld bent. Wanneer uw kind iets niet kan of er niet aan toe is, helpt innerlijke spraak ook niet.

Wanneer uw kind iets aan het vertellen is en het lukt niet goed, kunt u ook helpen op een nadenkende 'gedachtenmanier': "even kijken, je was bij opa, dat was gisteren, en toen ging je met opa..." U laat hierbij pauzes vallen en vat steeds de gedachten van het kind samen. Voorwaarde is hierbij dat u heel goed luistert naar uw kind, en probeert in zijn/haar gedachten te kruipen! U zegt geen dingen als: "kom, dat weet je toch wel? Zeg dat woord nóg eens, vertel eens wat opa toen deed?"